

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นองค์รวม เนื่องจากทรัพยากรการท่องเที่ยว กับทรัพยากรที่ชุมชนใช้เป็นฐานการผลิตเป็นทรัพยากรเดียวกัน วัฒนธรรมธรรมชาติและสังคมเป็นตัวขับเคลื่อนเรื่องจิตวิญญาณของชุมชน ในการสร้างสัมพันธ์กันภายในชุมชนและการสัมพันธ์กับเครือข่ายภายนอก ควรจะเชื่อมโยงให้เห็นการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งการที่จะให้ชุมชนดำเนินการท่องเที่ยวตามหลักการดังกล่าวข้างต้น มีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว ในขณะเดียวกันก็ต้องณรงค์กับคนในสังคมให้เห็นความแตกต่างของการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับการท่องเที่ยวทั่วไป กระตุ้นให้คนในสังคมเห็นความสำคัญและเป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าของบ้านกับผู้มาเยือน นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจในบทบาทของชุมชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นการเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจในบทบาทของชุมชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดได้ ตำบลเสม็ดได้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้จัดทำโครงการก่อสร้างร้านค้าชุมชนตำบลเสม็ดได้ขึ้นเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นเงิน 5,000,000 บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) เพื่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร ของดี และสินค้าอื่นๆ ของอำเภอบางคล้า เนื่องจากประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเสม็ดได้ และพื้นที่อำเภอบางคล้า ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีผลผลิตทางการเกษตร เช่น มะม่วง มะพร้าว กุ้ง ปลา และผลิตภัณฑ์อาหารที่มีชื่อเสียงของอำเภอบางคล้า ได้แก่ ปลาช่อนแก้วของตำบลเสม็ดได้ น้ำตาลสด ขนมะพร้าว เป็นต้น แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้ารวมของทั้งอำเภอบางคล้า และเส้นทาง ในการที่จะจัดตั้งร้านค้าชุมชนจะต้องสะดวกในการแวะพักรถสำหรับนักท่องเที่ยวในการจอดซื้อสินค้าและมีบริการจอดรถ ห้องน้ำสำหรับบริการประกอบกับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดได้ มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและแหล่งเรียนรู้ สำหรับให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวทั่วไปที่สนใจ ได้เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดได้ จึงได้เลือกพื้นที่ริมถนนทางหลวงหมายเลข304บริเวณ หน้าอาคารอเนกประสงค์ เพื่อประชาชนตำบลเสม็ดได้และทางเข้าวัดสนามช้างซึ่งเป็นจุดที่น่าจะก่อสร้างเนื่องจากถนนทางหลวงหมายเลข 304 เป็นเส้นทางผ่านหลักในการเดินทางไปสู่ภาคตะวันออกบางจังหวัด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสามารถเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดฉะเชิงเทราได้ ดังนี้

การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดฉะเชิงเทรา เริ่มจากการนมัสการขอพรหลวงพ่อโสธร ณ วัดโสธรวรารามวรวิหาร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ออกจากวัดโสธรวรารามวรวิหาร เดินทางไปตลาดน้ำ บางคล้า จะต้องใช้เส้นทางถนนทางหลวงหมายเลข304 ซึ่งผ่านพื้นที่ตำบลเสม็ดใต้ แวะวัดหัวสวน ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4 ตำบลเสม็ดใต้ เขตติดต่ออำเภอเมืองฉะเชิงเทรา นมัสการและสนทนาธรรมกับพระครูภาวนาจริยคุณ (พระอาจารย์ประยงค์) เจ้าอาวาสวัดหัวสวนและเจ้าคณะตำบลเสม็ด ชมพระอุโบสถสแตนเลสที่ใหญ่ที่สุดในโลก เดินทางต่อไปตลาดน้ำบางคล้า นั่งเรือชมทัศนียภาพรอบเกาะลัด เส้นทางเดินทางกลับจะผ่าน ตำบลเสม็ดเหนือ แวะชมพระอุโบสถเก่าแก่อายุมากกว่า 100 ปี เดินทางไปวัดเสม็ดใต้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบล เสม็ดใต้ ซึ่งมีพระอุโบสถเก่าแก่สมัยรัชกาลที่ 3 ให้ศึกษาความเป็นมา เดินทางต่อไปชมฟาร์มม้าเมธีอาชา อุตสาหกรรมตั้งอยู่ที่ หมู่ที่2 ตำบลเสม็ดใต้ซึ่งเป็นฟาร์มม้าต้นแบบ และแห่งเดียวของภาคตะวันออกชม การเกษตรก้าวหน้าและแหล่งศึกษาเรียนรู้แบบเศรษฐกิจพอเพียงที่อุทัยวรรณพันธุ์ปลาโดยสามารถศึกษา ดูงานการเกษตรได้ เช่น การผสมเทียมพันธุ์ปลา การเลี้ยงกบคอนโด เป็นต้น เดินทางจากอุทัยวรรณพันธุ์ปลา ถึงวัดสนามช้าง ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลเสม็ดใต้ นมัสการรูปหล่อหลวงพ่ออี๊ก (พระครูประดิษฐสุตาคม) ซึ่งเป็น ที่เคารพนับถือของประชาชนตำบลเสม็ดใต้และพื้นที่ใกล้เคียงชมพิพิธภัณฑวัตถุโบราณและของใช้ ภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชนตำบลเสม็ดใต้ แวะพักรถบริเวณร้านค้าชุมชนตำบลเสม็ดใต้ คิดถนนทางหลวง หมายเลข 304 ซี่งของฝาก ซึ่งเป็นของดีอำเภอบางคล้า พักผ่อนเข้าห้องน้ำ ก่อนเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์โครงการ

- 1.2.1 เพื่อศึกษาและรวบรวมศักยภาพพื้นที่ เรื่องราวต่างๆของชุมชนที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว
- 1.2.2 เพื่อพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนและยกระดับชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว สร้างการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 1.2.3 เพื่อให้เกิดรูปแบบกลไกแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวโดยเน้นชุมชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา
- 1.2.4 เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิตของชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนและการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน

1.3 ระยะเวลา และสถานที่ทำการวิจัย

ระยะเวลาทำวิจัย 1 ปี เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2553 ถึง เดือน กันยายน 2554

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ได้ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ ปราชญ์ หรือผู้มีความรู้ และทักษะในเรื่องต่าง ๆ ของชุมชน ที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว

1.4.2 ทำให้คนในชุมชนมีศักยภาพและสามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยว เรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างคนในชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.4.3 เกิดรูปแบบกลไกแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวโดยเน้นชุมชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา

1.4.4 ผลผลิตของชุมชนมีมูลค่าเพิ่มที่สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน

1.4.5 ทำให้ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกันและชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตำบลของตนเอง

1.5 ขอบเขตการศึกษา

ความต้องการของชุมชนในภาคตะวันออก ในการศึกษาได้ทำการศึกษาเฉพาะในชุมชน พื้นที่ตำบลเสม็ดได้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ชุมชนตำบลเสม็ดได้ หมายถึง ชุมชนในพื้นที่ตำบลเสม็ดได้ จำนวน 6 หมู่บ้าน

การบริหารจัดการคุณภาพการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึงการบริหารจัดการตามหน้าที่ที่รับผิดชอบแต่ละส่วน โดยยึดหลักการ 10 ประการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้ที่เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่างๆของอนุชนรุ่นหลัง การท่องเที่ยวนี้มีความหมายถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และระบบนิเวศด้วย (สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย,2538)

แหล่งท่องเที่ยวเสม็ดได้ หมายถึง วัดหัวสวน ,วัดสนามช้าง , การแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ , ผ้าบาติก,การแปรรูปเห็ด และเพาะพันธุ์เห็ด